

עפ"ת 72826/06/20 - עלי חיליל נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורם פליליים

עפ"ת 06-20-72826 חיליל נ' מדינת ישראל
תיק חיזוני: 13210125350
בפני כבוד השופט מאزن דוד
מערער עלי חיליל
נגד מדינת ישראל
משיבה

פסק דין כללי:

1. לפניה ערעור על חומרת העונש שגזר בית משפט קמא (הת"ע 5414-06-17 מיום 13.5.20, שנייתן על ידי כב' השופט אסתר טפטה-גרדי).
2. כנגד המערער הוגש כתוב אישום המיחס לו עבירות של נהיגה ללא רישיון נהיגה בתוקף - עבירה לפי סעיף 10(א) לפקודת התעבורה (נוסח חדש), התשכ"א 1961 (להלן: "פקודת התעבורה"), או צוותאות שניתן לו שוטר במדים בגין תקינה 23(א)(2) לתקנות התעבורה התשכ"א - 1961 (להלן: "תקנות התעבורה") נהיגה ללא ביטוח בר תוקף, עבירה לפי סעיף 2(א) לפקודת ביטוח רכב מנوعי (נוסח חדש), תש"ל - 1970.
3. עפ"י עובדות כתוב האישום, ביום 9.4.17, סמוך לשעה 14:30 נהג המערער ברכב פרטי, מס' רישוי 9558252, כשרישון הנהיגה שלו פקע וחלווה למלعلا משנתיים מיום פקיעתו, ולא שצית לאות שניתן לו שוטר במדים, ולא תעודה ביטוח תקיפה.
4. להשלמת התמונה יש לציין, כי כתוב האישום הוגש ביום 12.6.17, וחודש לאחר מכן, ביום 10.7.17 הגישה המישבה כתוב אישום נוסף לתיק בית המשפט בו צוין, בכתב יד, מועד פקיעת רישיון הנהיגה - 30.1.11. כתוב האישום הוגש טרם ביצוע ההקראה ולפני שהתחיל משפטו של המערער.

ההליך בבית משפט קמא:

5. בית משפט קמא הרשע את המערער, עפ"י הودאות בעבירות הבאות:

נהיגה ללא רישיון נהיגה בתוקף בגין סעיף 10(א) לפקודת; **אי ציות להוראת שוטר** בגין סעיף 2(א) לתקנות התעבורה; **ונהיגה ללא ביטוח בר תוקף** - עבירה לפי סעיף 2(א) לפקודת ביטוח רכב מנועי.

6. בגזר דיןנו עמד בית משפט קמא על חומרת העבירה של נהיגה ללא רישיון נהיגה, המגלאמת בתוכה זלזול בהוראות החוק ואף סכנה ממשית לשלם הציבור. עוד, הוסיף בית משפט קמא וקבע כי כאשר לעבירה מסווג זה מתלווה עבירה נוספת נספפת של אי ציות לאות שוטר ונהיגה ללא תעודה ביטוח, רף החומרה עולה מאחר ועבירות אלו מלמדות על זלזול ברשויות האכיפה.

7. כמצוות תיקון 11 לחוק העונשין, קבע בית משפט קמא בגזר דיןנו (פסקה 12) כי מתחם הענישה בעבירה של נהיגה שרישין הנהיגה פקע, כשההעבר התעבורי מכובד, יכול לנوع מאסר מותנה ועד למאסר שירוצה על דרך של עבודות שירות, פסילה שנעה בין 3 חודשים, ל- 24 חודשים, לצד רכיבי ענישה נוספים. זאת ועוד מצין בית משפט קמא בפסקה 12 שהעונש תלוי בכך תקופת הפקיעה ובקיים של עונשי מאסר ופסילה מותנים ובסיוכו השיקום של המערער (עמ' 5 לגזר הדין).

8. עוד קבע בית משפט קמא שכותב האישום תוקן טרם נערך דין ההקראה ובגדרו ציין מפורשות מועעד פקיעת רישיון הנהיגה כך שתקופת הפקיעה ארוכה משבטים ורף הענישה עולה בהתאם. באשר למתחם הענישה בשל העבירה של אי ציות לאות שוטר, קבע בית משפט קמא, בפסקה 22, מתחם עונש שנע בין פסילה על תנאי ועד לפסילה בפועל של חצי שנה וקנס ומאחר ונסיבות ביצוע העבירה לא פורטו בכתב האישום סבר בית משפט קמא, כי יש לקבוע בגין עבירה זו, עונש ברף התחתון של המתחם.

9. בית משפט קמא דחה את טענת ההגנה שיש לייחס למערער עבירה של פקיעת רישיון נהיגה שנתיים יומי, וקבע שהוראת סעיף 91 לחוק סדר הדין הפלילי מתיירה לתובע, בכל עת עד לתחילת המשפט, לתקן כתב אישום, להוסיף עליו ולגרוע ממנו, במסירת הودעה לבית המשפט המפרט את השינוי. כתב האישום המתוקן (הכולל את מועד פקיעת הרישין) הוגש לבית המשפט טרם הקראת כתב האישום וטרם תחילת המשפט ועל פי רישיון הנהיגה פקע ביום 30.1.2011 (תקופת הפקיעה - 6 שנים).

10. בית משפט קמא ציין כי המערער ריפה את הפגם, והוציא רישיון נהיגה לאחר שהסדיר את חובותיו, מדובר במערער בן 61 משמש כראש מועצת כפר בענה. בית משפט קמא העדיף, בנסיבות המקרא שלפניו, את שיקולי השיקום מאחר והתרשם שהמערער מנהל אורח חיים נורמטיבי (פסקה 26), הסיר את המחדל והוציא רישיון נהיגה ומשכרי, קבע בסעיף 26 לגזר הדין שאין מקום להשיט מאסר בפועל חרף העובדה כי המערער ביצע עבירה חמורה של נהיגה שרישין הנהיגה פקע לפני כ- 6 שנים ממועד ביצוע העבירה, לה נלוות עבירות של אי ציות לאות שוטר במדים ונהיגה ללא ביטוח כשבאמתתו של המערער עבר תעבורי כבד הכלול 149 הרשעות קודמות ביניהם עבירות דומות. לצד זאת הדגיש בית משפט קמא, כי לא מרחף מעיל ראשו של המערער מאסר מותנה בר הפעלה ו/או עונש פסילה על תנאי.

לאחר שקל בית משפט קמא את מלא הנסיבות, החליט להשיט על המערער את העונשים הבאים:
חודשים מאסר על תנאי למשך 3 שנים, וה坦אי הוא שלא עברו בתקופה הנ"ל עבירה של נהיגה ללא רישיון נהיגה או של נהיגה בזמן פסילה; **פסילה בפועל** מלקלבל או להחזיק רישיון נהיגה לתקופה בת 11 חודשים; **פסילה על תנאי** מלקלבל או מהחזיק ברישיון נהיגה לתקופה בת 4 חודשים, למשך 3 שנים וה坦אי הוא שלא עבר עבירה בה הורשע או אחת העבירות המפורחות בתוספת הראשונה או בתוספת השנייה לפקודת התעבורה; **קנס** בסך 1,500 ₪ **וחתימה על התחייבות כספית ע"ס 1,500 ₪.**

nymoki הערעור:

12. במסגרת הערעור - מלין המערער על חומרת העונש שהושת עליו ברכיב הפסילה בפועל. המערער הוסיף וצין שרכיב הפסילה בגין הדין אשר הוטל על המערער אינו סביר ובנסיבות העניין יש להקל בעונשו בפרט כאשר בית משפט קמא, לשיטת המערער, לא קבוע מתחם עונש הולם ברכיב הפסילה בפועל והשיט עליו עונש פסילה ארוך, מעבר לדריש.

עוד הוסיף המערער וצין, שבית משפט קמא לא נתן משקל ראוי לנסיבותו האישיות של המערער ולעובדה כי אשתו של המערער נפטרה מספר ימים לפני מתן גזר הדין, התעלם ממצבו הכלכלי שהוא סיבה לאי חידוש רישיונו ולא נתן את המשקל הרואוי לעובדה שעצם הרשותו, ראש רשות, יש בה כדי להרתיע אותו ולשמש עונש כבד ביותר.

13. הودעת הערעור מופנית כל כולה כנגד רכיב עונש פסילת הרישוי בפועל אם כי, בראשה של הودעת הערעור, ציין המערער כי הערעור מופנה גם כלפי המאסר המותנה על אף שהודעת הערעור לא כלליה, בכל הקשור למאסר המותנה, כל טיעון כלל ועיקרי. רק במסגרת שמיית הערעור הרחיב המערער טיעונים ביחס לרכיב המאסר על תנאי. מדובר בנוגה פסול על פי הودעת הערעור אינה משקפת את מלאו טענות המערער, ובפרט כאשר במהלך הדיון, ניטה ב"כ המערער גם להעלות טענות חדשות שלא בא ذכרן בהודעת הערעור, כגון סוגיות תיקון כתוב האישום.

14. מנגד, המשיבה סמוכה את ידיה על מסקנותיו של בית משפט קמא וטענה כי העונש שהושת על המערער הוא עונש סביר שאינו חריג ממתחם הענישה המקובל בעבירות מסווג זה. עוד, נטען שבית משפט קמא שקל את מלא השיקולים הרלוונטיים לקביעת העונש, שקל את מלא הנסיבות והשיט ענישה שאינה חריגת מהענישה המקובלת וממתחם העונש.

הכרעה:

15. בוחנתי את הנתונים שלפני וشكلתי עניינו של המערער. סבורני כי המערער כשל בעבירות שאין טכניות אלא בעבירות אשר הסכנה בעטינו לציבור המשתמשים בדרך היא רבה, ולצדיה זלזול בהוראות הדין.

בניגוד לטענות המערער בית משפט קמא קבע מתחם ברור לעבירות בהן הורשע המערער הן בסעיף 12 והן בסעיף 22 לגור הדין. כל צד הציג לעינוי במסגרת הדיון, פסקין דין של הערכאות הדינניות ושל ערכאות הערעור התומכים בעמדתו. איני סבור כי טעה בית משפט קמא בקביעת מתחם העונש ההולם את העבירות בהן הורשע המערער, מדובר במתחם עונש הולם ואין עילה להתערב בו.

. 16. באשר לרכיב המאסר על תנאי, דין טענות המערער להידחות.

ברור, כי העבירה המיוחסת למערער כאן הינה מסוג אחריות קפידה. מכוח הוראות סעיף 22(ג) לחוק העונשין, החל"ז - 1977 : **"לענין אחריות לפי סעיף זה, לא ידון אדם למאסר, אלא אם כן הוכחה מחשבה פלילתית או רשלנות."**

לצורך הטלת מאסר, בגין עבירה לפי הוראת סעיף 10(א) לפקודת התעבורה, לא נדרש להוכיח יסוד נפשי של כוונה /או מודעות ממוקמת ברף העליון, אלא כדי לנו להוכיח וללמד על רשלנות /או אדישות /או מחשבה פלילתית אף אם היא ממוקמת ברף הנמוך ביותר.

. 17. כפי שנקבע בפסקת בית המשפט העליון - אין לפרש את סעיף 22(ג) לחוק העונשין, ככזה המחייב, הבאת ראיות לענין היסוד הנפשי, בכל מצב, על מנת להטיל עונש של מאסר (ראו: רע"פ 4504/16 **שריף ابو ראש נ' מדינת ישראל**, פסקה 15; רע"פ 26/97 **לקס ואח' נ' מדינת ישראל**, פסקה 8).

בעניינו, ניתן ללמוד על היסוד הנפשי של המבוקש הן מהודאותו בכתב האישום בו מצוין כי הוא נוהג ללא רישון נהיגה תקף מיום 30.01.2011, הן מהעובדה שהմבוקש הורשע בעבר כעולה מגילון הרשעות, בנהיגה ללא רישון, והן מדובר במסגרת הטיעונים לעונש שהוגשו בכתב (בקשה מס' 6), במסגרתם ציין בסעיף 16: "הנאשם פעל תקופה ארוכה לחידוש רישון לאחר שירותי....". מכאן, בנסיבות המקרה ובנסיבות בהן הוכח יסוד נפשי של מודעות, נסילה הדרך להטלת עונש בדמות של מאסר, בנוסף לכל עונש אחר בעבירה מעין זו של אחריות קפידה.

בית משפט קמא הלך כברת דרך כלפי המערער כאשר לא נמצא להטיל מאסר בפועל חרף העבירות החמורות שביצע המערער וזאת מכוח שיקולי השיקום : **הוצאת רישון חדש, הסדרת החובות שהובילו לאי חידוש הרישון, העדר עבר פלילי**, לצד העובדה כי אין לחובתו מאסר על תנאי או פסילה על תנאי, כל השיקולים האלו הובילו את בית המשפט להשיט רק מאסר על תנאי.

צדק בית משפט קמא כשהשיט עונש מאסר על תנאי אחר ומדובר בעבירות חוזרות - נהיגה ללא

רישון נהיגה, עבר תעבורתי מכבד הכלל עבירות זהות לאלו שהורשע בהן, ולכן עונש זה אינו חורג מרמת הענישה המקובלת ונתוע עמוק בתחום העונש, ואין כל עילה להתערב ברכיב המאסר על התנאי.

18. באשר לרכיב הפסילה בפועל, אכן בית משפט קמא קבע מתחם עונש הנע בין 3 חודשים פסילה בפועל ל- 24 חודשים בגין נהיגה ללא רישון נהיגה וכן, ביחס לאי ציות להוראות שוטר; פסילה על תנאי. מתחם זה הינו ראוי בנסיבות העניין.

19. לאחר ששלמתי את טיעוני הצדדים ובשים לב לנתוינו של המערער ולנסיבותיו הקונקרטיות, וכן לנוכח הפסיקה שהוצאה לעוני ועקרון אחידות הענישה, סבורני שיש להתערב לפחות ברכיב הפסילה בפועל. כפי שצווין לעיל, מדובר למי שהודה במិוחס לו ובמועד גזר הדין כבר החזיק ברשותו רישון נהיגה תקף. זאת ועוד, עיון בפסקה מעלה כי במקרים דומים עונשים קלימים - ברכיב הפסילה בפועל מהמקרה דנן. הסרת המחדל והשגת רישון נהיגה, יש בה כדי להסביר את נקודת האיזון בתחום מתחם העונש, לעונש מופחת ברכיב הפסילה בפועל.

20. בעפת (ח') 17-01-6797 **מוחמד אבו ליל נ' מדינת ישראל**, קבע חברי השופט לפישץ ביחס להשဖעת הסרת המחדל על רכיב פסילה בפועל כי: "לאחר **שהשלמתי את טיעוני הצדדים**, בשים לב לנתוינו של המערער ולנסיבותיו הקונקרטיות וכן לנוכח הפסקה שהוצאה לעוני ועקרון אחידות הענישה; סבורני שיש להתערב לפחות ברכיב הפסילה בפועל. כפי שצווין לעיל, מדובר למי שהודה במិוחס לו ובמועד גזר דין כבר החזיק ברשותו רישון נהיגה תקף. זאת ועוד, עיון בפסקה מעלה כי במקרים דומים עונשים קלימים מהמקרה דנן משך סבירתי כי השנתה 9 חודשים פסילה בפועל בתנאים אלו, יש מקום להפחית לעונש אחר ברכיב זה".

21. גם אני סבור כי בית המשפט לא נתן משקל ראוי להליך הסרת המחדל בהשתתף עונש הפסילה בפועל, וכן אני סבור כי יש להעמיד את עונש הפסילה **בפועל במשך 5 חודשים** פסילה בפועל וזאת בעיקר בשל: הסרת המחדל והשגת רישון נהיגה, הודאתו בהליך וחיסכון זמן שיפוטי, עבירה אי ציות לאות שוטר לא כללת נסיבות וכן **חוורטה מוגבלת**-כפי שצווין בית משפט קמא.

22. הערעור מתקבל באופן חלקי כר שעונש הפסילה שנקבע על ידי בית משפט קמא במשך 11 חודשים וומר ל-5 חודשים פסילה בפועל בלבד.

בכפוף לכך, כל טענות המערער נדחות.

ניתנה היום, כ"ט تمוז תש"פ, 21 יולי 2020, בהעדר הצדדים.